

+114+8, 114+9, 114+10
SÜRELİDİR

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

SAYI : B.02.0.007.00/246
KONU :Yazılı Soru Önergeleri

4.12.2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İLGİ: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı'nın 22.01.2008 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-2932 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde Bakanlığımıza gönderilen Adana Milletvekili Sayın Nevin Gaye ERBATUR, Bursa Milletvekili Sayın Hamza Hamit HOMRİŞ ve İstanbul Milletvekili Sayın Atilla KAYA'ya ait yazılı soru önergeleri hakkındaki bilgileri içeren cevaplar ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Nimet ÇUBUKÇU
Devlet Bakanı

Dağıtım:

Gereği :

- TBMM Bşk.Genel Sekreterliği
(Kanunlar ve Kararlar Dai.Bşk.)
Ek: 3 Yazı (2'şer Nüsha)

Bilgi :

- Başbakanlık
(Kan.ve Kar.Gen.Müd.)
Ek: 3 Yazı

**BURAS MİLLETVEKİLİ SAYIN HAMZA HAMİT HOMRİŞ'İN
7/1478 ESAS NOLU YAZILI SORU ÖNERGESİ CEVABIDIR**

Ülkemizin hızlı endüstrileşme sürecine girmesi pek çok sorunla birlikte sokakta yaşayan çocuklar ve çalıştırılan çocukların sorunlarını da gündeme getirmiştir.

Sokak çocukları sokağı mesken tutarak günlük hayatının tamamını sokakta geçiren, yaşadıkları ortamlarda her türlü ihmal, istismar, sömürü ve kötü davranışa maruz kalan aile veya yasal yakınları ile bağları kısmen ya da tamamen kopmuş, risklere karşı kendilerini koruyamayan çoğunlukla da yaşadıkları ortam ve geçirdikleri travma sonucu uçucu ve uyarıcı madde kullanan, dilencilik yapan, çetelere karışıp yankesicilik, gasp, hırsızlık v.s. suçlara yönlendirilen çocuklardır.

SORU 1:

Sokakta yaşayan ve çalıştırılan çocuklarımızın sorunlarının temelden çözümü için ulusal ve yerel düzeyde planlı ve organize bir çalışmanız bulunmakta mıdır?

CEVAP 1:

Ülkemiz genelinde sokakta yaşayan/çalıştırılan çocuklara yönelik olarak sorunun yoğun olarak görüldüğü 27 ilde 43 Çocuk ve Gençlik Merkezi ve bu merkezlere bağlı hizmet veren 8 Gözlemevi ile hizmetler sunulmaktadır. 2008 yılı yatırım programı kapsamında Gaziantep, Diyarbakır ve Karaman illerinde Çocuk ve Gençlik Merkezi açılması planlanmaktadır. Ayrıca Gaziantep ve Van Valiliği ile yapılan işbirliği protokolü ile Gaziantep ve Van ilinde yatırım programı dışında Çocuk ve Gençlik Merkezi açılması planlanmaktadır.

Sokakta yaşayan/çalıştırılan çocukların topluma kazandırılması için, 2004 yılında Başbakanımızın talimatıyla Bakanlığımızın koordinasyonunda, İçişleri Bakanı, Sağlık Bakanı, Milli Eğitim Bakanı ve Adalet Bakanından oluşan bir komite kurulmuştur. Bu komitenin talimatları ile SHÇEK Genel Müdürlüğü'nce, Türkiye genelinde uygulanmak üzere basamaklandırılmış yeni hizmet modeli hazırlanmış ve Başbakanlığın 2005/5 nolu genelgesi, 25 Mart 2005 tarih ve 25766 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Genelge ile; Valilikler ve Belediye Başkanlıkları, İl Özel İdareleri, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Genel Müdürlüğü ile Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarının, modelin başarısı için gerekli tedbirleri eksiksiz olarak almaları ve ihtiyaç duyulacak mobil ekip, donanım ve personel görevlendirilmesi konularında gereken yardım ve desteği sağlamaları talimatlandırılmıştır.

Yeni Hizmet Modeli; sokakta yaşayan/çalıştırılan çocukların İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğü mobil ekipleri aracılığı ile tespitini, sokak ofislerinin oluşturulmasını, sokak ofisleri aracılığı ile çocuklar ve vatandaş ile irtibat kurulmasını, sokakta tespit edilen çocukların ilk adım istasyonlarına yönlendirilmesini içermektedir. İlk adım istasyonunda çocukların ilk görüşme formları ve sağlık taramaları

yapılmaktadır. İlk adım istasyonunda madde bağımlılığı tespit edilen çocuklar Sağlık Bakanlığına bağlı Çocuk Ergen ve Madde Bağımlılığı Tedavi Merkezlerine yönlendirilmektedir. Madde bağımlısı olmayan ve aile bağları zayıflamamış çocuklar ise ailelerinin yanına döndürülmektedir. Aile bağları zayıflamış veya kopmuş çocuklar sosyal rehabilitasyonunun sağlanması amacıyla çocuk ve gençlik merkezlerine yönlendirilmektedir. Sosyal rehabilitasyon süreci tamamlanan çocuklar korunma kararı alınarak yaşına ve cinsiyetine uygun kuruluşlara, yatılı okullara, aileye veya gençlik evine yönlendirilmektedir.

Bu Hizmet Modeli öncelikle sorunun yoğun görüldüğü, İstanbul, İzmir, Ankara, Antalya, Diyarbakır, Adana, Mersin, Bursa, Gaziantep ve Erzurum illerinde uygulamaya başlanmıştır. Modelin ihtiyaç duyulan diğer illere de yaygınlaştırılması hedeflenmektedir. Bu hizmet modeli ile hizmetler standartlaştırılmış ve kurumların sorumluluk alanları belirlenerek, eşgüdüm sağlanmıştır.

Hizmet Modelinin belirlenen illerde uygulamaya geçilmesi için, 2006 yılında Ankara, Bursa, İzmir, Antalya, Adana, Diyarbakır ve Mersin illerinde Sokakta Yaşayan ve Çalıştırılan Çocuklara Yönelik Yeni Hizmet Modeli Değerlendirme Toplantısı düzenlenmiştir. Toplantıya ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum örgütü temsilcileri ile akademisyenlerin katılımı sağlanmıştır. Gerçekleştirilen toplantılarda, yeni hizmet modeline ilişkin yapılan çalışmalar değerlendirilmiş, yapılması gereken çalışmalara ilişkin İl Eylem Planları oluşturularak www.shcek.gov.tr adresinde yayımlanmıştır.

Bakanlardan oluşan Komitenin talimatları ile oluşturulan Bakanlıkların İzleme ve Değerlendirme Kurulu Üyeleri ile 2007 yılı Mayıs ayı içerisinde değerlendirme toplantısı yapılarak çalışmalar değerlendirilmiştir.

SORU 2:

Madde bağımlısı sokak çocuklarının büyük oranda, birkaç kez tıbbi tedavi almalarına rağmen yine madde kullanımını tercih ederek sokak yaşamına döndükleri bilinmektedir. Bu çocuklarımız sizce hangi sebeplerden dolayı bu yolu seçmektedirler?

CEVAP 2:

Bağımlılık tedavisi aşamalı bir süreci içermektedir. Aile problemi olan, aile bağları zayıflayan veya kopan bu çocukların bağımlılık tedavileri de çalışmalarımızı zorlaştırmaktadır. Bağımlılık tedavisinin en önemli koşulu kişinin istekli olmasıdır. Kurumumuzun bu çocuklarla ilgili çalışmalarında İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğü Mobil Ekipleri aracılığı ile çocukların sokakta tespiti yapılmaktadır. Sokakta tespit edilen çocuklar ikna edilerek gözlemevlerine (ilk adım istasyonu) kabulü yapılmaktadır. Gözlemevlerinde çocukların ilk görüşme formları ve sağlık taramaları yapılmaktadır. Madde bağımlısı çocuklar ise Sağlık Bakanlığına bağlı Çocuk Ergen ve Madde Bağımlılığı Tedavi Merkezlerine yönlendirilmektedir. Tüm bu süreç içerisinde çocukların ailelerine ulaşarak çocuk- aile ilişkisini iyileştirmeye yönelik çalışmalar bir arada yürütülmektedir. Madde bağımlılığı tedavisi sağlanan çocukların aile desteği var ise ailelerinin yanına döndürülerek aile yanında takibi yapılmaktadır. Aile bağları kopmuş çocuklar ise madde bağımlılığı tedavisi sonrasında sosyal rehabilitasyon

amacıyla Kurumumuza bağı Çocuk ve Gençlik Merkezlerine yönlendirilmektedir. Bu sistem içerisinde sosyal rehabilitasyon sürecini tamamlayarak topluma entegrasyonu sağlanan çocuklar bulunmaktadır.

SORU 3:

Sokak çocuklarının tıbbi tedavi sonrası topluma kazandırılmalan için rehabilitasyon merkezlerindeki eğitim sizce yeter midir?

CEVAP 3:

Aile bağları kopmuş çocuklar madde bağımlılığı tedavisi sonrasında sosyal rehabilitasyonları amacıyla Kurumumuza bağı Çocuk ve Gençlik Merkezlerine yönlendirilmektedir. Çocuk ve Gençlik Merkezlerinde sosyal çalışmacı, psikolog, çocuk gelişimcisi ve öğretmen istihdam edilmektedir. Gerektiğinde Sağlık Bakanlığı ve Üniversitelerin Sağlık Ünitelerinden destek alınmaktadır.

SORU 4:

Sokak çocuklarının ucuu ve çözücü maddelere erişiminin engellenmesi için uygulamadaki yasal hükümler yeterli midir? Eğer yeterli değilse konu ile ilgili Bakanlığınızın bir girişimi bulunmakta mıdır?

CEVAP 4:

TBMM Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda başlatılan Ucuu ve Organik Bileşiklerin Zararlarının Önlenmesine Dair Kanunun Teklifi ile ilgili çalışmalarda bu maddelerin çocuklara satışı ve erişiminin engellenmesine yönelik hükümler bulunmaktadır. Genel Müdürlüğümüzce Kanun Teklifi ile ilgili oluşturulan Üst ve Alt Komisyonlara katılım sağlanmış ve Kurumumuz görüşleri sunulmuştur. 27.12.2007 tarihinde TBMM Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun alt komisyonunda toplantı yapılmıştır. Alt komisyonda kabul edilen Teklifin Genel Kurula sunulması kararlaştırılmıştır.

Saygılarımla.

Nimet ÇUBUKÇU
Devlet Bakanı